

Бердичевська Ірина Валентинівна,

викладач,

КЗ ЛОР «Бродівський фаховий педагогічний коледж

імені Маркіяна Шашкевича»,

м. Броди, Україна

ira.berdychevska@gmail.com

**ЛІНГВІСТИЧНІ КЛУБИ ЯК ПЛАТФОРМА
ДЛЯ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ
МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

***Анотація** У статті розглядається роль лінгвістичних клубів як ефективного засобу розвитку професійної майстерності майбутніх вчителів англійської мови. Описано основні функції та форми діяльності лінгвістичних клубів, їхній вплив на вдосконалення мовної компетенції, методичних навичок, комунікативної та лідерської компетентностей студентів. Особлива увага приділена інтеграції лінгвістичних клубів у систему професійної підготовки педагогів, що сприяє формуванню інноваційних підходів до викладання англійської мови.*

***Ключові слова:** лінгвістичні клуби, професійна майстерність, педагогічна підготовка, методика викладання, комунікативна компетенція.*

***Annotation.** The article examines the role of linguistic clubs as an effective tool for developing the professional skills of future English language teachers. It describes the main functions and forms of activity of linguistic clubs, their impact on improving language competence, methodological skills, as well as communicative and leadership competencies of students. Special attention is paid to the integration of linguistic clubs into the system of professional teacher training, which contributes to the formation of innovative approaches to teaching English.*

***Key words:** linguistic clubs, professional skills, teacher training, teaching methodology, communicative competence.*

Вступ. У сучасних умовах глобалізації та інтеграції освітніх систем професійна підготовка майбутніх вчителів англійської мови набуває нового значення. Одним із ефективних інструментів розвитку професійної майстерності студентів-педагогів є лінгвістичні клуби. Вони створюють умови для практичного застосування знань, розвитку комунікативних навичок та формування інноваційного підходу до викладання. Актуальність проблеми мотивації у вивченні англійської мови є однією з ключових у сучасній педагогіці. Оскільки знання англійської є важливою складовою професійного зростання та міжкультурного спілкування, необхідно шукати ефективні методи підвищення інтересу студентів до її вивчення. Лінгвістичні клуби пропонують унікальну можливість поєднати теоретичні знання з практичними навичками, сприяючи формуванню компетентного фахівця, здатного ефективно працювати в умовах сучасного освітнього простору.

Метою статті є дослідження ролі лінгвістичних клубів як інструменту розвитку професійної майстерності майбутніх вчителів англійської мови. Аналізуються основні функції, форми діяльності та методичні можливості таких клубів у підготовці педагогічних кадрів. Також розглядається їхній вплив на формування мовної компетенції, методичних навичок, комунікативних здібностей та лідерських якостей студентів педагогічних спеціальностей.

Виклад основного матеріалу. Професійна підготовка вчителів англійської мови вимагає не лише теоретичних знань, але й практичних навичок, які важко розвинути в межах традиційного навчального процесу. Лінгвістичні клуби пропонують альтернативний підхід, який дозволяє студентам вдосконалювати мовну компетенцію, розвивати педагогічну майстерність та формувати лідерські якості. Вони є платформою, де майбутні вчителі можуть практикувати мову в неформальній обстановці, організовувати заходи та вдосконалювати методичні навички.

Професійна майстерність вчителя англійської мови – це комплекс знань, навичок і особистісних якостей, які дозволяють ефективно виконувати педагогічну діяльність та забезпечувати якісне навчання учнів. У словнику з курсу «Основи педагогічної майстерності», укладеного Л. Бутенко й О. Ігнатович, подано визначення педагогічної майстерності як комплексу властивостей особистості педагога, що забезпечує самоорганізацію високого рівня професійної діяльності на рефлексивній основі [1, с. 14]. Вона включає кілька ключових компонентів:

1. **Мовна компетенція** – високий рівень володіння англійською мовою, включаючи граматику, лексику, фонетику та вміння використовувати мову в різних комунікативних ситуаціях.
2. **Методична майстерність** – знання сучасних методів і технологій викладання, вміння планувати заняття, підбирати навчальні матеріали та адаптувати їх до потреб учнів.
3. **Комунікативні навички** – здатність ефективно взаємодіяти з учнями, батьками та колегами, мотивувати та залучати до навчання.
4. **Креативність** – вміння знаходити нестандартні підходи до викладання, створювати інтерактивні та цікаві заняття.
5. **Рефлексія та самовдосконалення** – здатність аналізувати власну роботу, визначати слабкі сторони та постійно вдосконалювати свої професійні навички.

Лінгвістичні клуби стають важливим інструментом для розвитку цих компонентів, оскільки вони надають можливість практикувати мову, експериментувати з методиками викладання та розвивати комунікативні та лідерські якості. Таким чином, участь у таких клубах сприяє формуванню всебічно підготовленого педагога, здатного ефективно працювати в умовах сучасного освітнього простору.

Лінгвістичні клуби – це неформальні об'єднання, які спрямовані на розвиток мовних навичок через комунікацію, обмін досвідом та творчу діяльність. Мета клубу полягає у вдосконаленні навичок усного мовлення через

пряме живе спілкування. ESC є комунікативною платформою, де створюються умови для обговорення актуальних питань студентами, які зацікавлені у розмовній практиці у вільний час [3, с. 38]. Вони виконують кілька ключових функцій:

- **Навчальна:** забезпечення практичного використання мови в реальних ситуаціях, розвиток навичок сприймання, говоріння, читання та письма. Студенти отримують можливість працювати з автентичними матеріалами, брати участь у дискусіях, дебатах та мовних іграх, що сприяє глибшому засвоєнню мовного матеріалу.

- **Мотиваційна:** створення інтересу до вивчення мови через інтерактивні форми роботи, що підвищують рівень мотивації студентів. Лінгвістичні клуби використовують гейміфікацію, конкурсні елементи, міжкультурні обміни та інші засоби для підтримки ентузіазму студентів у процесі навчання.

- **Соціальна:** формування комунікативних навичок та вміння працювати в команді. Завдяки груповій роботі студенти вчаться ефективній співпраці, розвивають навички міжособистісного спілкування, що є важливими у майбутній викладацькій діяльності.

- **Професійна:** розвиток педагогічних навичок через організацію заходів, проведення майстер-класів, методичних воркшопів та інших освітніх активностей. Лінгвістичні клуби дозволяють студентам випробовувати різні методичні підходи, розробляти власні заняття та аналізувати їх ефективність.

Лінгвістичні клуби можуть мати різні форми:

- **Розмовні клуби** – обговорення актуальних тем англійською мовою.
- **Дебатні клуби** – розгляд і дискусія суспільно важливих питань.
- **Літературні клуби** – аналіз та обговорення англомовних творів.
- **Кіноклуби** – перегляд і аналіз фільмів англійською мовою.
- **Театральні клуби** – інсценізація англомовних творів.

У багатьох вищих навчальних закладах лінгвістичні клуби стали невід'ємною частиною підготовки майбутніх педагогів.

Для майбутніх вчителів англійської мови лінгвістичні клуби є важливим елементом професійної підготовки. Вони дозволяють:

- **Розвивати комунікативну компетенцію:** учасники клубів практикують мову в неформальній обстановці, що сприяє подоланню мовного бар'єру.

- **Вдосконалювати методичні навички:** студенти мають можливість проводити заняття, організовувати ігри та дискусії, що формує їхню педагогічну майстерність.

- **Розвивати креативність:** клуби пропонують інноваційні форми роботи, такі як театральні постановки, дебати, проекти, що стимулюють творчий підхід до викладання.

- **Формувати лідерські якості:** організація заходів та керівництво групою допомагають студентам розвинути впевненість у собі та вміння керувати процесом навчання.

Студенти вчаться аргументувати свою позицію, аналізувати інформацію та вести дискусію; участь у постановках допомагає розвинути виразність мовлення та емоційну інтелігентність; студенти дізнаються про культурні особливості країн, що сприяє формуванню толерантності.

Розмовні клуби можуть слугувати не лише інструментом мовної практики, а й методичним воркшопом для студентів педагогічних спеціальностей. Це дозволяє їм не тільки вдосконалювати власні мовні навички, а й знайомитися з ефективними методами викладання англійської мови, зокрема навчання лексики.

1. **Тематичні заняття** – кожна зустріч присвячується певному аспекту навчання лексики, включаючи методи вивчення нових слів, роботу з колокаціями, техніки запам'ятовування. Студенти знайомляться з когнітивними та комунікативними стратегіями засвоєння лексики, працюють із семантичними картами, тематичними списками слів та контекстуальним вживанням лексичних одиниць.

2. **Рольові ігри та симуляції** – учасники виконують ролі вчителів, проводячи мініуроки та обговорюючи їхню ефективність. Вони отримують

можливість практикувати різні методичні підходи, наприклад, комунікативний, граматично-перекладний або аудіолінгвальний метод, та рефлексувати щодо їхнього впливу на засвоєння матеріалу.

3. Практичні вправи – застосування методів, таких як асоціативний метод, метод ключових слів, TPR (Total Physical Response) у спілкуванні. Студенти виконують вправи на асоціативне мислення, створюють власні мнемонічні техніки, працюють у групах над інтерактивними завданнями, що імітують навчальні ситуації.

4. Обговорення кейсів – аналіз реальних викладацьких ситуацій та пошук найкращих методичних рішень. Студенти розглядають проблемні ситуації, з якими можуть зіткнутися під час викладання, обговорюють варіанти їх вирішення та моделюють способи реагування на труднощі в навчальному процесі.

5. Оцінювання та рефлексія – студенти оцінюють ефективність методів на собі, що допомагає краще зрозуміти їхню дієвість. Це включає самооцінювання, взаємооцінювання та колективне обговорення результатів, а також порівняння різних підходів до викладання та їхнього впливу на рівень засвоєння матеріалу.

Ключовим принципом роботи лінгвістичних клубів є навчання, орієнтоване на студента, яке ґрунтується на конструктивізмі, де студенти активно формують власний навчальний досвід. Як зазначається, «унікальні погляди, знання та мотивація студентів керують процесом навчання, а вчитель виступає як провідник, а не керівник» [4, с. 71]. Цей підхід особливо важливий для майбутніх вчителів англійської мови, оскільки він дозволяє їм не лише вдосконалювати власні мовні навички, але й розвивати педагогічну майстерність, зокрема вміння підтримувати та надихати учнів. У таких умовах студенти вчаться брати на себе відповідальність за власний розвиток, що є важливим елементом їхньої майбутньої професійної діяльності. Таким чином, лінгвістичні клуби стають платформою для формування самостійних,

мотивованих і креативних педагогів, здатних ефективно працювати в сучасному освітньому середовищі.

Ще одна перевага участі в розмовному клубі полягає в тому, що студент розширює свої мережі та можливості як у особистому, так і в професійному плані. Учасники знайомляться з новими людьми, які поділяють той самий інтерес і пристрасть до публічних виступів, вони мають можливість продемонструвати свої навички та таланти, а також показати свою цінність і потенціал іншим [2, с. 186]. Для майбутніх вчителів англійської мови це відкриває додаткові перспективи для професійного зростання. Зокрема, участь у клубах дозволяє їм знайомитися з досвідченими педагогами, експертами у сфері викладання мови та потенційними роботодавцями. Це сприяє не лише обміну досвідом, але й формуванню професійної ідентичності, розвитку лідерських якостей та впевненості у власних силах. Крім того, такі зв'язки можуть стати основою для майбутніх спільних проєктів, наукових досліджень або навіть кар'єрних можливостей. Таким чином, лінгвістичні клуби стають не лише платформою для вдосконалення мовних навичок, а й важливим інструментом для побудови професійної мережі та розширення кар'єрних горизонтів майбутніх педагогів.

Участь у лінгвістичних клубах відіграє ключову роль у формуванні професійної майстерності майбутніх вчителів англійської мови. Учасники навчаються структурувати свою промову, використовувати відповідну мову та тон, залучати аудиторію та керувати питаннями та зворотним зв'язком [2, с. 185]. Ці навички є невід'ємною частиною педагогічної діяльності, оскільки вчитель повинен не лише володіти мовою, але й ефективно передавати знання, мотивувати учнів та створювати інтерактивне навчальне середовище. Практикуючи публічні виступи, майбутні педагоги розвивають впевненість, креативність та здатність адаптуватися до різних навчальних ситуацій. Крім того, лінгвістичні клуби надають можливість експериментувати з різними методиками викладання, що сприяє формуванню індивідуального стилю педагога. Таким чином, лінгвістичні клуби стають важливою платформою для

професійного зростання та підготовки конкурентноспроможних фахівців у галузі викладання англійської мови.

Висновки. Лінгвістичні клуби є важливим інструментом для професійного зростання майбутніх вчителів англійської мови. Вони не лише сприяють вдосконаленню мовної компетенції, але й розвивають ключові педагогічні навички, такі як організація занять, мотивація учнів та управління навчальним процесом. Участь у таких клубах дозволяє студентам експериментувати з різними методиками викладання, що формує їхню індивідуальну педагогічну майстерність.

Крім того, лінгвістичні клуби створюють умови для розвитку креативності, лідерських якостей та впевненості у власних силах. Вони також відкривають можливості для побудови професійних мереж, що є важливим аспектом кар'єрного зростання. Інтеграція таких клубів у навчальний процес вищих навчальних закладів може значно підвищити якість підготовки майбутніх педагогів, забезпечуючи їхню конкурентноспроможність на ринку праці.

Таким чином, лінгвістичні клуби стають не лише платформою для мовної практики, а й важливим елементом формування сучасного педагога, здатного ефективно працювати в умовах глобалізованого світу.

Список використаних джерел

1. Кравець Р. Професійна майстерність викладача іноземної мови як запорука всебічного розвитку особистості здобувача вищої освіти. *Молодь і ринок*. 2023. № 2/210. С. 13–19. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.275310> (дата звернення: 10.02.2025).

2. Hapon L. Speaking club as an effective way of non-formal english learning in school and adult education. *Grundlagen der modernen wissenschaftlichen Forschung*. Zürich. 2023. С. 185 – 186 URL: <https://doi.org/10.36074/logos-27.10.2023.55> (дата звернення: 05.02.2025).

3. Lashuk N., Nikolaienko O., Ushata T. Speaking club as a tool of foreign language communicative competence formation and media education integration.

Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2022. № 2 (116). С. 34 – 46 URL : <https://cutt.ly/9rwlTGXN> (дата звернення: 17.02.2025).

4. Tonenchuk T. V., Danylovych O. D., Mudra O. V. English speaking club as a means to enhance students' communication skills. *Scientific bulletin of KRHPA*. 2024. № 19. С. 69–76. URL: <https://doi.org/10.32782/2410-2075-2024-19.9> (дата звернення: 29.01.2025).